

Forfatter: Udrag fra Fjorten eventyr og fortællinger

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 247.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ingemann01-shoot-idm140296365281344/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

De senere udgaver af fortællingerne genoptrykker teksterne, med en del mindre væsentlige ændringer. Andenudgaven af de tre tidlige samlinger forelå først i *Samlede Skrifter*, 1845. Her er der naturligvis foretaget en del forandringer af stavemåder og bøjningsformer for at bringe teksten i overensstemmelse med samtidens norm på disse områder, og samme ønske om en korrekt sprogform kan spores i en række ændringer af ordlyden som »sin« til »hans« (f.eks. i »sit hele Liv«, *Det høie Spil* s. 13). En del indgreb skyldes antagelig et ønske om at skabe variation, som når det andet »sagde« *Moster Maria* s. 89 erstattes af »udbrødt«; en anden type bearbejdelser gør stillejet lidt jævner (bl.a. bliver »Gangere« til »Rideheste« *Sphinxen* s. 50). Undertiden lettes læsningen ved, at sætningsbygningen forenkles (således *Moster Maria* s. 90: »han [saac] arter hen til Vinduet, hvorved Glasset faldt ham af Haanden«, der ændres til »han [saac] atter hen til Vinduet – Glasset faldt ham af Haanden«). Undertiden strammer Ingemann teksten ganske let ved udeladelser (»den skønne Mirza« bliver f.eks. til slet og ret »Mirza«, *Det høie Spil* s. 40), men det sker ikke særlig hyppigt, og han foretager også udvidelser, som regel for at gøre sammenhængen klarere (således forklares Marias voldsomme reaktion på Hinds replik s. 92 ved tilføjelsen »Der var en Kulde og Haan i hans Blik og Stemme, som gjenmemisnede hende«).

De to senere kortprosasamlinger, Ingemann selv udgav, udkom samtidig selvstændigt og som bind i de samlede skrifter; digteren nåede at se dem udgivet endnu en gang, i andenudgaven af de samlede eventyr og fortællinger (1853-61). De ændringer, der er foretaget fra førsteudgaven, er ret fåtalige og repræsenterer de samme typer indgreb, som allerede er nævnt, dog med en enkelt fornyelse: Ingemann har undgået en del fremmedord ved at erstatte dem med hjemlige synonymmer. Denne sprogrensning er ikke foretaget særlig konsekvent, men er meget mærkbar i *Varulven*, hvor f.eks. »exaltet« s. 116 udskiftes med »overspændt«.

Sammenfattet må man sige, at Ingemann ganske tydeligt har følt sig forpligtet til at gennemrette sine fortællinger, hver gang de optryktes, men nogen vilje til en egentlig omdigtning er der ikke tale om.